

Studijní okruhy k přípravě na státní závěrečnou zkoušku v rámci studijního programu **Veřejná a sociální politika a lidské zdroje**

Sociální politika

1. Sociální politika – definice, přístupy

- Funkce a cíle sociální politiky.
- Hodnotová východiska a principy sociální politiky (solidarita, sociální spravedlnost aj.)

2. Typologie sociálního státu.

- "Režim sociálního státu" a jeho dimenze, typologie režimů sociálního státu. Režim sociálního státu a sociální stratifikace.

3. Obecné souvislosti

- Účinky sociální politiky. Provázanost sociální politiky a ekonomiky, souvislost s hospodářskou politikou.
- Sociální politika jako sociálně-politický proces. Procesy utváření sociální politiky a jeho fáze.

4. Koncepce, jež vysvětlují vznik institucí sociální politiky a sociálního státu v moderní společnosti (teorie modernizace, demokracie a koncept občanství, stát a byrokracie).

- Základní etapy vývoje sociální politiky do současnosti a jejich charakteristika.

5. Rozbor jednotlivých nástrojů sociální politiky (vždy podle osnovy):

- Cíle a funkce subsystému
- Odpovídající používané nástroje, opatření.
- Organizace a financování.
- Srovnání různých režimů sociálního státu
- Česká republika.

Nástroje v rámci těchto politik a subsystémů:

- Sociální zabezpečení. Tři systémy sociální ochrany – sociální pojištění, státní sociální podpora, sociální pomoc.
- Politika zaměstnanosti a pracovního trhu (aktivní a pasivní politika).
- Zdravotní politika.
- Bytová politika.
- Rodinná politika.
- Vzdělávací politika

6. Evropská sociální politika: instituce a dokumenty, Otevřená metoda koordinace, koordinace systémů sociálního zabezpečení v EU.

Povinná literatura:

- Baldwin P. 1990. Politics of Social Solidarity. Cambridge: Cambridge Univ. Press, pp. 23-31.
- Barr N., Whynes D. 1993. Current Issues in the Economics of Welfare. Houndmills, Basingstoke, Hampshire, London: Macmillan, Introduction, pp. 4-6.
- Durdisová J., Kotýnková, M., Krebs V., Poláková O., Žižková J., Vlček, M. 2002. Sociální politika. Praha, ASPI, případně podle Durdisová, Krebs a kol. Sociální politika, Codex 1997. (čísla stran uvedena v závorce u jednotlivých témat).
- Esping - Andersen, G. 1990. The Three Worlds of Welfare Capitalism. Cambridge: Polity Press, pp. 21-34.
- Flora P., Heidenheimer A. J. 1990. The Development of Welfare States in Europe and America. New Brunswick, Transaction Publishers, s. 22-28, 37-48, 383-387.
- Gass B. 1991. Expanding the Concept of Social Justice: Implications for Social Security, in Sociology of Social Security. Edinburgh: Edinburgh University Press, pp. 16-21.
- Kalous, J., Veselý, A. 2006. Teorie a nástroje vzdělávací politiky. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum (vybrané kapitoly)
- Krebs, V. a kol. 2010/2015. Sociální politika. Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Lux, M. et al. 2002. Bydlení - věc veřejná. Sociální aspekty bydlení v České republice a zemích Evropské unie. Praha, SLON, s. 73-86, 166-177.
- Mareš P. 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby, Praha: SLON (vybrané části)
- MPSV ČR. 1998. Sociální zabezpečení osob pohybujících se v rámci EU. Praha: MPSV, s. 7-20.
- Onufrák, A. 2018. Sociální politika. Univerzita v Košicích.
- Potůček M. 1995. Sociální politika. Praha: SLON.
- Potůček M. 1999. Křížovatky české sociální reformy. Praha, SLON (vybrané části)
- Saxonberg, S., Sirovátka, T. 2006 Failing Family Policy in Post-Communist Central Europe. Journal of Comparative Policy Analysis 8 (2): 189-206.
- Sirovátka T. (ed.) 2000. Česká sociální politika na prahu 21. století. Efektivnost, selhávání, legitimita. Brno: Masarykova univerzita (vybrané části)
- Sirovátka T. (ed.). 1997. Sociální zabezpečení. Brno, Masarykova univerzita (vybrané části)
- Sirovátka T. 1995. Politika pracovního trhu. Brno: Masarykova univerzita (vybrané části)
- Tomeš I. 1996. Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost. Praha, Socioklub (vybrané části)
- Večeřa M. 1993. Sociální stát. Východiska a přístupy. Praha, SLON (vybrané části)

Doporučená literatura:

časopisy: Fórum sociální politiky, Sociální práce (dva poslední ročníky)

- Arnoldová, A. 2012. Sociální zabezpečení. I, Sociální zabezpečení v České republice. Praha: Grada.
- Brdek M., Jírová H. 1998. Sociální politika v zemích EU a ČR. Praha, Codex (vybrané části)
- Čámský, P., Sembdner, J., Krutilová, D. 2011. Sociální služby v ČR v teorii a praxi. Praha: Portál.
- Drbal, C. 2005. Česká zdravotní politika a její východiska. Praha: Galen.
- Esping - Andersen, G. 1999. The Social Foundations of Postindustrial Economics. Cambridge: Polity Press, pp. 36-46.
- Esping-Andersen, G. 1991. The Three Worlds of Welfare Capitalism 1990. Princeton: P. Univ.Press, s. 9-38. In Sociologický časopis, č. 5. (s. 545-567).
- Hegedüs, J., Lux, M., Teller, N. (eds.). 2013. Social Housing in Transition Countries. New York: Routledge, kap. 9 (The Czech Republic: locked between municipal and social housing, 146-162), kap. 19 (New social housing strategies in post-socialist states: effectiveness, efficiency, and sustainability, 307-330)
- Mikeszová, M., Sunega, P., Kostecký, T., Lux, M., Sládek, J. 2010. Dopady hospodářské krize na finanční dostupnost bydlení – analýza a možné nástroje státu. Praha: Sociologický ústav AV ČR.
- MPSV. 1998. Sociální zabezpečení osob pohybujících se v rámci EU. Praha: MPSV.
- Pierson, Ch. 1991. Beyond the welfare state? The new political economy of welfare. University Park: Pennsylvania State University Press.
- Tomeš, I. 2011. Obory sociální politiky. Praha: Portál.
- Tröster, P. a kol. 2008. Právo sociálního zabezpečení. Praha: C. H. Beck.
- Veselý, J. 2009. Právo sociálního zabezpečení. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva.